

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Logika prawnicza Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Prawo Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Prawa i Administracji Poziom studiów studia jednolite magisterskie Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2026/27 Kod zajęć 10PRAS.51.05606.26 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe humanistyczne i społeczne
Koordynator zajęć	Piotr Zwierzykowski, Marek Smolak	
Prowadzący zajęcia	Piotr Zwierzykowski, Marek Smolak, Mikołaj Hermann, Paweł Kokot	
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 45, Egzamin • Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 7

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Uzyskanie wiedzy o podstawowych pojęciach z zakresu logiki formalnej,
C2	Wyrobieenie umiejętności analizowania wyrażeń za pomocą rachunku zdań oraz rachunku predykatów,
C3	Wyrobieenie umiejętności definiowania wyrażeń
C4	Wyrobieenie umiejętności przeprowadzania różnych rodzajów wnioskowań.

Wymagania wstępne

Brak wstępnych wymagań w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna i rozumie podstawowe pojęcia logiki formalnej, w szczególności z zakresu: rachunku zdań, rachunku predykatów, zbiorów, relacji, definiowania, wnioskowań, teorii nazw, erotetyki, modalności. Potrafi posługiwać się podstawowymi pojęciami logiki formalnej.	PRA_K5_W01	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
W2	zna i rozumie podstawowe konstrukcje logiczne, w szczególności z zakresu: rachunku zdań, rachunku predykatów, zbiorów, relacji, definiowania, wnioskowań, teorii nazw, erotetyki, modalności. Potrafi posługiwać się podstawowymi konstrukcjami logiki formalnej. Potrafi stosować podstawowe konstrukcje logiczne w rozumowaniach prawniczych.	PRA_K5_W01	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
W3	zna i rozumie związki pomiędzy językiem logiki a językiem naturalnym (w tym prawnym i prawniczym). Potrafi analizować teksty sformułowane w językach prawnym oraz prawniczym oraz wypowiedzi uczestników dyskursu prawniczego pod kątem ich zgodności z podstawowymi konstrukcjami logicznymi. Potrafi podejmować i uzasadniać decyzje prawne z uwzględnieniem konstrukcji logicznych.	PRA_K5_W01, PRA_K5_W12, PRA_K5_W14	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
Umiejętności - Student/ka:			
U1	zna i rozumie podstawowe pojęcia logiki formalnej, w szczególności z zakresu: rachunku zdań, rachunku predykatów, zbiorów, relacji, definiowania, wnioskowań, teorii nazw, erotetyki, modalności. Potrafi posługiwać się podstawowymi pojęciami logiki formalnej.	PRA_K5_U01	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
U2	zna i rozumie podstawowe konstrukcje logiczne, w szczególności z zakresu: rachunku zdań, rachunku predykatów, zbiorów, relacji, definiowania, wnioskowań, teorii nazw, erotetyki, modalności. Potrafi posługiwać się podstawowymi konstrukcjami logiki formalnej. Potrafi stosować podstawowe konstrukcje logiczne w rozumowaniach prawniczych.	PRA_K5_U01, PRA_K5_U04, PRA_K5_U06	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
U3	zna i rozumie związki pomiędzy językiem logiki a językiem naturalnym (w tym prawnym i prawniczym). Potrafi analizować teksty sformułowane w językach prawnym oraz prawniczym oraz wypowiedzi uczestników dyskursu prawniczego pod kątem ich zgodności z podstawowymi konstrukcjami logicznymi. Potrafi podejmować i uzasadniać decyzje prawne z uwzględnieniem konstrukcji logicznych.	PRA_K5_U01, PRA_K5_U04, PRA_K5_U06	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
Kompetencji społecznych - Student/ka:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K1	Zna i rozumie związki pomiędzy językiem logiki a językiem naturalnym (w tym prawnym i prawniczym). Potrafi analizować teksty sformułowane w językach prawnym oraz prawniczym oraz wypowiedzi uczestników dyskursu prawniczego pod kątem ich zgodności z podstawowymi konstrukcjami logicznymi. Potrafi podejmować i uzasadniać decyzje prawne z uwzględnieniem konstrukcji logicznych.	PRA_K5_K01, PRA_K5_K04, PRA_K5_K07	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Rachunek zdań (Z. Ziemiński)	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1	Wykład, Ćwiczenia
2.	Wprowadzenie do rachunku predykatów (W. Patryas)	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1	Wykład, Ćwiczenia
3.	Zbiory (W. Patryas)	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1	Wykład, Ćwiczenia
4.	Relacje (W. Patryas)	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1	Wykład, Ćwiczenia
5.	Język (Z. Ziemiński)	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1	Wykład, Ćwiczenia
6.	Definicje (Z. Ziemiński)	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1	Wykład, Ćwiczenia
7.	Wnioskowania (Z. Ziemiński)	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1	Wykład, Ćwiczenia
8.	Elementy teorii nazw (Z. Ziemiński)	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1	Wykład, Ćwiczenia
9.	Podstawy erotetyki (Z. Ziemiński)	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1	Wykład, Ćwiczenia
10.	Modalności logiczne (Z. Ziemiński)	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1	Wykład, Ćwiczenia
11.	Rozumowanie w oparciu o postawione zadania (Z. Ziemiński)	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1	Wykład, Ćwiczenia
12.	Przyczyny nieporozumień (Z. Ziemiński)	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1	Wykład, Ćwiczenia
13.	Umiejętność dyskutowania. Argumentacja. Spory o fakty i oceny	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1	Wykład, Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy, Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia	Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych), Metoda ćwiczeniowa

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Stosuje się następujące kryteria oceniania studenta: bardzo dobry (bdb; 5,0): student prezentuje bardzo dobry poziom wiedzy i umiejętności scharakteryzowanych powyżej w ramach opisu efektów uczenia się dla tych zajęć, a przy tym najwyższym w stopniu dba o poprawność i kulturę języka; dobry plus (+db; 4,5): student prezentuje niemal bardzo dobry poziom wiedzy i umiejętności scharakteryzowanych powyżej w ramach opisu efektów uczenia się dla tych zajęć, a przy tym pieczołowicie dba o poprawność i kulturę języka; dobry (db; 4,0): student prezentuje dobry poziom wiedzy i umiejętności scharakteryzowanych powyżej w ramach opisu efektów uczenia się dla tych zajęć, a przy tym dba o poprawność i kulturę języka; dostateczny plus (+dst; 3,5): student prezentuje wyższy od minimalnego poziom wiedzy i umiejętności scharakteryzowanych powyżej w ramach opisu efektów uczenia się dla tych zajęć, a przy tym zasadniczo dba o poprawność i kulturę języka; dostateczny (dst; 3,0): student prezentuje minimalny poziom wiedzy i umiejętności scharakteryzowanych powyżej w ramach opisu efektów uczenia się dla tych zajęć, a przy tym minimalnie dba o poprawność i kulturę języka; niedostateczny (ndst; 2,0): student nie prezentuje nawet minimalnego poziomu wiedzy i umiejętności scharakteryzowanych powyżej w ramach opisu efektów uczenia się dla tych zajęć bądź zupełnie nie dba o poprawność i kulturę języka.
Ćwiczenia	Stosuje się następujące kryteria oceniania studenta: bardzo dobry (bdb; 5,0): student prezentuje bardzo dobry poziom wiedzy i umiejętności scharakteryzowanych powyżej w ramach opisu efektów uczenia się dla tych zajęć, a przy tym najwyższym w stopniu dba o poprawność i kulturę języka; dobry plus (+db; 4,5): student prezentuje niemal bardzo dobry poziom wiedzy i umiejętności scharakteryzowanych powyżej w ramach opisu efektów uczenia się dla tych zajęć, a przy tym pieczołowicie dba o poprawność i kulturę języka; dobry (db; 4,0): student prezentuje dobry poziom wiedzy i umiejętności scharakteryzowanych powyżej w ramach opisu efektów uczenia się dla tych zajęć, a przy tym dba o poprawność i kulturę języka; dostateczny plus (+dst; 3,5): student prezentuje wyższy od minimalnego poziom wiedzy i umiejętności scharakteryzowanych powyżej w ramach opisu efektów uczenia się dla tych zajęć, a przy tym zasadniczo dba o poprawność i kulturę języka; dostateczny (dst; 3,0): student prezentuje minimalny poziom wiedzy i umiejętności scharakteryzowanych powyżej w ramach opisu efektów uczenia się dla tych zajęć, a przy tym minimalnie dba o poprawność i kulturę języka; niedostateczny (ndst; 2,0): student nie prezentuje nawet minimalnego poziomu wiedzy i umiejętności scharakteryzowanych powyżej w ramach opisu efektów uczenia się dla tych zajęć bądź zupełnie nie dba o poprawność i kulturę języka.

Literatura

Obowiązkowa

1. Z. Ziemiński, Logika praktyczna, Warszawa 2006, wyd. 24 lub późniejsze
2. W. Patryas, Elementy logiki dla prawników, Poznań 2011

Dodatkowa

1. K. Ajdukiewicz, Logika pragmatyczna, Warszawa 1975
2. T. Batóg, Podstawy logiki, Poznań 2004
3. J. Kmita, Wykłady z logiki i metodologii nauk, Warszawa 1973
4. O. Nawrot, Wprowadzenie do logiki dla prawników, Warszawa 2017

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	45
Ćwiczenia	30
Przygotowanie do zajęć	45
Czytanie wskazanej literatury	30
Przygotowanie do egzaminu	60
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 210
Liczba punktów ECTS	ECTS 7

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PRA_K5_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomego i kreatywnego uczestnictwa w życiu społecznym, jak również jest świadomy szczególnej roli prawa i prawnika w życiu społecznym i w funkcjonowaniu państwa
PRA_K5_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do komunikacji interpersonalnej, ze szczególnym uwzględnieniem procesu podejmowania decyzji prawnych
PRA_K5_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uzasadnienia swoich decyzji prawnych z odwołaniem się do obowiązującego prawa, jak i społecznie przyjętego systemu wartości
PRA_K5_U01	Absolwent/ka potrafi analizować prawny kontekst otaczającej go rzeczywistości i analizować ją w oparciu o reguły rozumowania prawniczego i obowiązujące normy prawne
PRA_K5_U04	Absolwent/ka potrafi przeprowadzić wykładnię prawną podstawowego tekstu prawnego
PRA_K5_U06	Absolwent/ka potrafi posługiwać się językiem prawnym i prawniczym w stopniu gwarantującym skuteczną komunikację, w tym m.in. właściwie używać pojęć prawnych
PRA_K5_W01	Absolwent/ka zna i rozumie charakter nauki prawa oraz jej relacje do innych nauk społecznych
PRA_K5_W12	Absolwent/ka zna i rozumie sposoby interpretowania obowiązującego prawa, a w szczególności przyjęte i stosowane metody i reguły wykładni prawa
PRA_K5_W14	Absolwent/ka zna i rozumie zasady właściwego komunikowania się językiem prawnym i prawniczym